Rövid hírek a világból

Bácsmegi Gábor

Kincsek a medencénél

A németországi Glottertal közelében egy medencéhez építettek vezetéket, amikor néhány középkori érme került elő a területen. Másnap a találó a feleségével kereste fel a helyszínt és újabb érméket találtak, majd értesítették a stuttgarti régészeket. A további kutatások során mintegy 1500 érme került napvilágra. Az ezüstérméket a 14. században verhették, legtöbbjüket az 1320-as években. Ebben az időben a környéken erőteljes bányászati tevékenység folyt, és a lelőhely környezetében éltek a középkori bányászok. A 14. században a most megtalált érmékért kb. 150 juhot lehetett vásárolni.

Istennő a víz alól

Az olasz Bolsena-tóban található elsüllyedt Gran Carro régészeti lelőhelyen egy érdekes szobortöredéket találtak a régészek és a rendőrségi búvárok. A mintegy 15 cm hosszú szobrocska töredékén még készítőjének kéznyomai is látszanak, és valószínűleg egy háziszentély számára formáztak meg egy korabeli istennőt. Maga a település a Kr. e. 10. vagy 9. században, az ún. Villanova-kultúra idején élhette virágkorát és a későbbi évszázadokban a szeizmikus mozgásoknak köszönhetően süllyedhetett el.

Ókori lázadók

A Rómától kb. 90 km-re található egykori Fragellae lakói fellázadtak a rómaiak ellen Kr. e. 125-ben. Erre válaszul a Lucius Opimius által vezetett csapatok elpusztították a települést és egy villát is porig romboltak. A régészek feltárták a villát és a támadó csapatok táborát is. Úgy tűnik, hogy a villa környékén gyümölcsöket, bort és gabonát is termeltek. Bár a lázadás pontos okáról csak sejtéseink vannak, a megtorlás mértékét jól mutatja, hogy a pusztítás után legalább 170 évig nem települt újjá a környék.

Bálnavadászok temetője

A norvég Spitzbergák partjai mentén a 17. és 18. században élénk bálnavadászati tevékenység folyt. A vadászati szezonban sokan vesztették életüket, és a betegségek sem kímélték a tengerjárókat. Az emelkedő vízszint miatt a bálnavadászok temetőjének mintegy 800 sírja került veszélybe, melyek megmentését végezték el most a norvég régészek. A hideg időnek és a permafrosztnak köszönhetően mind a holttestek, mind a ruházatuk jó állapotban maradt fenn. A vizsgálatok során az is kiderült, hogy a veszélyes bálnavadászat mellett sokan a hiánybetegségekbe haltak bele, főképp a skorbutba. A bálnavadászat és az állatok feldolgozása mintegy 200 évig zajlott a környéken.

Egy trák előkelő sírja

A bolgár Kapitan Petko Vojvoda falu közelében egy napelemparkot szeretnének építeni. A beruházáshoz kapcsolódó régészeti feltárások során egy szenzációs római kori trák sírt találtak. Az emberi maradványok mellett aranyból készített nyaklánc, diadém, gyűrű került elő, illetve néhány fegyver is: hüvelyében lévő kard, kések és lándzsa. Még egy igen ritka mellvért is előkerült. Az egyik késen aranydíszek is voltak. Az elhunyt mellé tették lovát is. A régészek szerint az elhunyt magas rangú férfit teljes harci felszereléssel temették el. A leletek kiemelésének és múzeumba szállításának idejéig a rendőrség egységei éjjel-nappal őrzik a lelőhelyet.

A kapu őrzője

Az UNESCO világörökségi listáján szereplő kambodzsai Angkor régészeti park északnyugati részén található a Banteay Prei templom. A templom másodig kapuja mellett egy homokkőből faragott őrszobrot (Dvarapala) találtak a régészek. A mintegy 160 cm magas szobor hat darabra tört, de nagyon jó állapotban maradt meg. Magát a templomot VII. Jayavarman király építtette valamikor a 12. század végén, 13. század elején.

Nyílvessző a jég alól

Idén is folytatódott a régészeti kutatás a norvégiai olvadó jégmezőkön. Nemrégiben egy szinte teljesen ép nyílvesszőt találtak a régészek a Lendbreen-hágónál. Egykor nemcsak fontos útvonal vezetett át a hágón, hanem a rénszarvasvadászok is gyakran ejtettek zsákmányt a környéken. Valószínűleg 1300 éve, egy hasonló vadászaton veszhetett el ez a nyílvessző. A datálást nagyban segíti, hogy hasonló nyílhegyeket a 700-as évekre keltezhető sírokban is találtak Norvégiában. A kutatócsoport 2006 óta igyekszik megmenteni az olvadó jég alól előbukkanó tárgyakat a környéken.

Római ritkaság

A lengyel Kazimierza Wielka városában a régészek mintegy 160 jelenséget tártak fel, melyek az újkőkortól egészen a római időszakig keltezhetők. Az utóbbi időszakból egy temető részlete került napvilágra, melyben csontvázas és hamvasztásos temetkezések is előfordulnak. Az egyik hamvasztásos temetkezés feltárásánál egy, a római területeken igen ritkán előforduló tárgyat találtak a szakemberek: egy római készítésű, bronzból készült vödörszerű edénybe, ún. szitulába tették az elhunyt hamvait. Ez a szitula rendkívül jó állapotban maradt fenn, ráadásul az urna mellett fegyverek maradványait is megtalálták. Vasból készült kardot, lándzsahegyet és egy pajzs alkatrészeit is feltárták a régészek. A megtalált szitula típusa a Kr. e. 1. és a Kr. u. 1. század környékén volt jellemző, azonban a fegyverek jellegzetes jegyei alapján inkább a Kr. e. 1. századra keltezhető a sír.

Megvan a reneszánsz költő sírja?

A párizsi Notre-Dame 2019-ben történt tragédiája után elkezdődtek a felújítási munkálatok, melyeket a régészek kutatásai előztek meg. Ennek köszönhetően több mint száz temetkezést tártak fel, köztük több szarkofágot is. Az egyik ólomszarkofágban talált emberi maradványokat most úgy tűik, hogy sikerült beazonosítani. Néhány szakértő úgy gondolja, hogy a csontokon talált intenzív lovaglásra, tuberkulózisra és agyhártyagyulladásra utaló nyomok azt mutatják, hogy az 1560-ban elhunyt költő, Joachim du Bellay földi maradványait találták meg. Az 1522-ben született reneszánsz költő kiváló lovas volt, és ugyanezekben a betegségekben szenvedett.

Előfizetve a magazin 1490 Ft helyett csak **1250 Ft-ba** kerül, ami évente mindössze 5000 Ft!
Az éves előfizetés négy lapszámra vonatkozik, a befizetés banki átutalással lehetséges.
A 2025. február 10-ig beérkező megrendelések esetén az előfizetés
a 2025. márciusi lapszámmal fog indulni.

Megrendeléskor, kérjük, tüntesse fel a nevét és a címét a közlemény rovatban vagy küldje el a lenti e-mail-címre!
(Cím hiányában nem áll módunkban elküldeni az újságot.)

Számlatulajdonos neve: Móra Ferenc Múzeum. Számlaszám: 12067008-01374152- 00100004
A közlemény rovatban, kérjük, tüntesse fel: Határtalan Régészet, valamint nevét és címét.

Címünk: 6720 Szeged, Roosevelt tér 1–3.
E-mail: hatartalanreg@gmail.com
Telefonszám: +36-62-549-040

Most már akár elektronikus formában is olvashatja a Határtalan Régészetet!

Keresse a lap régi/új számait a laptapir.hu és a magazinly.com felületein!

A következő számunk: Jégkorszak

A globális felmelegedés hatásait nap mint nap a saját bőrünkön érezhetjük. Úgy tűnik, az alkalmazkodás a jövőbeli folyamatokhoz a túlélés záloga lehet. De nem ez az első alkalom, amikor az emberiségnek meg kellett birkóznia a környezete gyökeres megváltozásával. A Föld történetében több nagy lehűlési és felmelegedési időszak is volt. Az utolsó néhány ilyet már az emberiség is átélte, gondoljunk csak a Római Birodalom fénykora alatti klímaoptimumra vagy a kora újkorban zajló „kis jégkorszakra". Mind közül a legismertebb azonban a „nagy jégkorszak", tudományos nevén az úgynevezett Würm-glaciális, ami mintegy 110 ezer évvel ezelőtt kezdődött, s amelynek mélypontja (amikor a sarki és kontinentális jégtakarók a legnagyobb területet fedtek be) mintegy 18 ezer évvel ezelőtt következett be. Ebben a hosszú periódusban előbb a Neander-völgyi ember *(Homo sapiens neanderthalensis)*, majd némi együttélést követően már a modern ember *(Homo sapiens sapiens)* uralta a Földet. 2025-ös első számunk – a Móra Ferenc Múzeumban hamarosan megnyíló Jégkorszak kiállításához kapcsolódóan – a jégkorszak izgalmas időszakának nyomába ered: mamutok, barlangi medvék, őskori vadászok lesznek e számunk főszereplői.

Rendelje meg eddig megjelent lapszámainkat:

Érdeklődjön a hatartalanreg@gmail.com e-mail-címen.

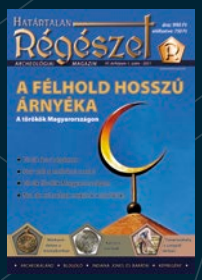

Munkácsy
A FESTŐZSENI

2025. február 2-ig
A Móra Ferenc Múzeumban

MORAMUZEUM.HU
MORAMUZEUM

A magazin támogatója
Petőfi Kulturális Ügynökség
NKA Nemzeti Kulturális Alap

24004
9 772416 307004